

Lage gewasopbrengst 2018 kost BES bemestingsruimte 2019

De gewasopbrengsten in stikstof en fosfaat waren in 2018 buitengewoon laag. Dit heeft gevolgen voor de bemestingsruimte voor 2019. Een aantal BES-pilot deelnemers komt zelfs op een lagere stikstofbemesting uit dan de gebruiksnorm. Maar elke deelnemer gaat de uitdaging aan. Hun strategie is het zo goed mogelijk benutten van stikstof uit dierlijke mest.

BES staat voor BedrijfsEigen Stikstofbemesting met dierlijke mest. Deelnemers aan de BES pilot mogen dierlijke mest gebruiken tot de fosfaat plaatsingsruimte opgevuld is. Om ervoor te zorgen dat het stikstof (N) overschot op de bodembalans geen grenswaarde overschrijdt, moeten BES deelnemers kunstmest N inleveren ter compensatie van de extra dierlijke mest N. Verschillende combinaties van dierlijke mest N en kunstmest N passen binnen de grenswaarde voor het stikstofoverschot. Zo kan een deelnemer kiezen voor extreem benutten van dierlijke mest en minimale inzet van kunstmest N. Ook kan hij gematigder varianten kiezen met inzet van meer kunstmest. Er bestaat geen vaste wisselkoers voor kunstmest uitruilen tegen dierlijke mest.

Tabel 1 toont voor een deelnemer de verschillende dierlijke mest N/kunstmest N combinaties volgens BES en ter vergelijking de generieke gebruiksnorm. In BES V wordt zoveel dierlijke mest ingezet dat fosfaat evenwichtsbemesting wordt gerealiseerd, maar wordt veel kunstmest ingeleverd. In BES I wordt niet meer gegeven dan de derogatienorm en wordt de fosfaat evenwichtsbemesting niet gerealiseerd, maar wordt minder kunstmest ingeleverd dan bij BES V. Het effect van de lage stikstof opbrengsten in 2018 is: meer kunstmest inleveren, dus een lager stikstof bemestingsniveau. Het is buitengewoon leerzaam hoe de deelnemers met deze kant van de medaille van bedrijfsspecifiek bemesten omgaan. Voor allen geldt: ze gaan ervoor!

	Drijfmest N	Kunstmest N
Generiek	250	247
BES I	250	233
BES II	275	208
BES III	300	183
BES IV	325	157
BES V	341	141

Tabel 1. Voorbeeld van combinaties van inzet van drijfmest en kunstmest bij BES bemesting en volgens de generieke normen (in kg per ha)

Koos Verloop

Nieuwe rapporten

Rapport nr. 83

Uitspoeling risico van maïsstro –
Resultaten experiment De Marke
Auteurs: Gerjan Hilhorst, Koos Verloop

Rapport nr. 84

Droogte op Koeien & Kansen-bedrijven
in 2018 – Praktijkervaringen
Auteurs: Michel de Haan, Koos Verloop,
Gerjan Hilhorst

Rapporten zijn gratis te downloaden
van de website.